

Estonian

Frau Marta Lannus
Geislingen / Steige
Schlosshalde UNRRA 20
TEAM 190 Ray 2/3
Germany N S A Zone

1
Elfriede Lender
Sverige - Schweden
Stocksund,
Donnerstigen 5
% Pettersson
PEDAGOGIKA
ARHIIVIMUSEUM
FOND K43666 - 2
10. IX. 46

Kallis Marta!

Umbes 2 kuud tagasi saatsin Geislingeni kirja Siin nimele: üks oli
saksa keeles Sulle, teine prantsuse keeles tänukiri minu lastele sünnipäe-
sa roovide eest. Oled sa neid kätte saanud? Sulle isiklikult olen saanud
2 kirja. Ühe neist oled kätte saanud, sest Hilj hakk mainib oma kirjes, et ta
olla talle näidanud selle. Umbes kümme aega tagasi sain Helga Kasemetsalt
kirja, kus ta ütles, et sa mulle varsti kirjutad. Jäin siis selle kirja
võtama, aga seni pole ta tulnud. Võtsin just seepärast, et ühes kirjas
kirjutasin Sulle, et saadaks teile jätta ühe pakikese ja palusin endal
mulle saata laste jalanõude numbrit / või ka sa enda, kellel enam
vaja /: kuna kaustan. Meie võime siit igas pakis saata 1 paar kantud kin-
gi. Nõrge võib saata 3 kilo kantud riideid, seepärast oleks ka vaja ka,
kui sa kirjutaks, mida teil just kõige pealt vaja on. Muudugi, saadan
mida võin ja jassan oita. Olen enesele ette võtnud igal kuul üks osa
sisetuliast annetama neile, kellel halvem seisus on, kui mul siin. Seepä-
rast arva tee enesele auget. Lastele võin teha rõõmu mõne asjakesega ja see
on ka hea, sest lapsel saes nii kui nii hunnikas vähe rõõmu sellist elust.
prolegu. Edaspidi, kui poeg Lennu hakkab, saan kindlasti enam
teistele mõelda. Sa kirjutatid küll oma esimeses kirjas, et meelsasti
raamatuid lugeda, aga neid on üpris vähe. Nii saad sa
Saksamaale raamatuid laenu, sest siin sestlaste seas tohtki selle ha-
juba korrald korjandus. Ka on raamatuid üsna kallid - ja mingi nii mõnes-
ki tunne rahuldust. Siinse, mis mulle meeldis, on Adsoni
neli oeskit, memooride taoline. Et sulle etteujutust anda ra-
mata ja rõõmidaime annavahet, siis Astorid on Sulle umbes ühes

Adsoni 4 verdit maks. nle 7 kr. Selle eest saab $1\frac{1}{3}$ kg. korsi (si seda võite vahetada 2 mare
minut, vii saapuri vastu, kui ise ei taha tuda), vii 18 kaset šokoladi, vii 2-3 naist, 3 ar-
de vii juttu, vii 3 paari suuke (muidugi mitte riidi), eiti sukal kaunis korralikult
maksavad. 4,5 kr. On alemad ka 16-18 kr. paar. Ma arvan, et mina sädan
parem hoiduraks ja riideid. Püüsi taha viin järele pärida ka kirjanuse eest.
Kui on siin tegelinsid, kes seda inka korraldavad. Aga eumel kambal! võtab kais

enam aega. Siis isik saab kõigea ruttem toime. Naljaks ka see, et raamatut
tee peal ka ruidagi kaudse lähedal. Minu jaoks on kõik kohale jõudnud, aga
inglisekeelne raamat, mille jaoks saatsin, ei tulnud kohale. -

Minu elu läheb automaatselt edasi. Päeval kaovad ruttu uho teise järele. Briti
müü, kus terve poja pere minu juurde asus elama. Mul isiklikult on elu siin
järsi hästi läinud. Ja just selle läbi, et mul tuli pähe mõte minna teenijaks.
Minu elu selle perekonna läbi on elu korraldada saanud. Ka Hennu sai
süa ainult nende tõttu. Nende tõttu on ta ka rullumini kui mõni teine
arst tööle saanud asuda. Minu oleks ta pidanud terve aasta kusegil ar-
stikokohal olema. Aga ta appis ka ruttu (2 kuuaga) rootsi keele ära, nii et
ta võib kogu riigis vastu võtta. Oktobris asub ta vist kohale. Augusti-
kuu jooksul oli ta juba uhes kohas. Pere asus siinamassi laagris. Si saanud
korterit. Minu asi, mis siin Stockholmis ja teinud rühmades kõige
raskem on, on korteri saamine. Ja lastega ei võta keegi tüppu. Mul oli süü-
jälle ära. Üks meie allühinikest, kes juba nle 5 aasta siin elas, oitis eukle
rilla ja kolis välja. Ja kuna meie oma perearstiga haruldases heas vahesõnas
oleme, võttis ta terve lastekarja siia. Alguks ei tahtnud ta, kuidagi meid
võtta, kuni meil üks laps oli, kes juba 7 aastat oli, ja minn armastas ta meid
kõige vii, et võttis 3, 5 ja 8 kuuise enda juurde. Tassib neile oma tütre mänguasja
liivakoorima, kui auel jne. Minu on meie pere eum. Terve 8 hing. Tööd on ka
palju. Eks ikka väene peab terve päev rühmeldama. Oleme töö enes vahel
ära jaotunud. Minu fausen kõige parem 6- $\frac{1}{2}$ 7 ajal, needa valmis korsi ja kee
kommunikatsioon, kell 8 sõndan tööle. Ilma korraldada meie tuba, tein sõidas tööle
Kell 9. Kella 9 - kella $\frac{1}{2}$ 5 /minut, kus mul on suuteg veel, aga 24 sept. kella $\frac{1}{2}$ 6
on ikka ainsalitsesi majapidamises. Ja teeb ora sisseoste (eumemas teeme
meie iluaga), teeb lõunat ka meile, sööme kõik koos. Siis hakkab riistade
peemine ja see on jälle minu töö. Terve päeva riistad (ja meil on 8 inim)
korjatakse kokku ja siis hakkab peale. Kui püüand ka veel pestu, siis
läheb oma 2 tundi ära. Kui ilmal on aega, siis aitab ta mihis

2 ^{K43666-2} kuivateks, aga tema on minis kirjutus sinni. Siiani 3
oli ta ka arkiivtöödel, oli sinni kella 1/29-1/25. Minis ois
nõuval töölises rendelt töölt kõi latti, kuna siin töölise
puudus valitseb ja noored vabal turul kõi saavad. Ilka
töölise minis pangs, karresp. jaoskonnas; ta on oma töölise
põrs rahul, aga tööpäes on väga pikk. Kuigi ta algab k.
1/210 ja officiell peaks kestma kuni kella 5ⁿⁱ, pole Ilka siin-
maani veel enne 7 kapi tulnud. Ta aeldakse, et too on
niipalgi, et peab vist kaguni kella 9ⁿⁱ edasi. Töölise.
Nii, et temast minis kodus töötajit endis ei saa. Tema ois ka enne
kõi siin, minis pean seda minis tegema. Muudugi, mis Stoc. sundist
saab, seda ostame sealt. - Minis elan vaikus elu. Peale kirikut ei
kõi kusagil. Alguses käisin ka külas mõne tuttava juures, aga peale kõi
laskainnust jäi inke minis seides maini järele. Ei kõi endist lõpu pra-
guise ellu saba. Olen ühikuduses ainult oma endiste õpilastega, re-
mad kütastavad minis. Keid on ka siin palgi. Kõi töötavad, kes kõi
kus, kes õmbles, kes teenib majas - aga on ka mõni, kes elab vanemate
juures, kelle vanemad on juba vana ja korraldanud oma elu siin.
Mai Kuik on ka siin. Ta vane pidi palgi seiklema, oli Sansamaal,
sealt ta õnnestus pääseda üle Jaani siin. Alguses tundis ta vana
kannis kõi, ta teenis jamestajana ühes kontoris, pärast eelistas
minis teenijaks, ütles, saasat parem ja rooja siin. Aga strapatsis
ja ka teenija kõva töö, i pinal päevad olis tema nargale teroivale
liig. Ta laigestus uuesti märtsis 1945. Nis vane ali ta põrs halb, aga
minis hakkab minema paremuselt. Kütastame seda Ilkaga per-
iga nädal 1-2 korda, siin talle puuvilgi, seidan maarohtusi, mil-
liseit ta salaji muudugi joob. Aga nähtavasti aitavat nad siin, või
aitab usk! ta on parem. Ta vund jäi kadumise. Pidi siin tulema
aga siin teda pole. Tema tüdipäes Stoc on siin ja saatab talle ka tasku-
raka. Mul temast kõi. Tore tüdruk (misugusel emal!), ja peab
minis palgi karmatama, hingeliselt ja ka ihuliselt. - Siin Almannid
kõi, kütavad siin tulla, seil on ka paberid, aga praegusel momendil seilab
kõi ja ei saa duba mittegi oma lisakait lapsi, või vanema is
siin tulla. Aasta seil oli asi kergem. Paljud minis aga korrald-

Dada. Teen muudugi kõik, mis mul võimalik, aga mul on vähe
vabadust. Kõik vastused, mida saan, ei ole lootust äratavaid. 4
1/2 aastat eest oleks see kergem olnud. - Kirjutan sulle too-
hel, ruttinga. Si sa kontrollida ei stiili, ei mõtteid. Võib
olla kirjutan mõnda ko. 2 korda. Käekirjast juba rääkimata.
See on mul päris hullus päinut. Mhes kirjast tuleb mitu käe-
kirja ette. Si kumme isegi reid ära, vahelt. - Minu aain Lily kirj-
kirja. Ütleb, et sina teda tõõstid tuma, kurvas alus. See on kena Sina-
Sul on inka hea süda olnud, ja teiste eest muretsenud. Pole sa ka
kunagi allunud eluraskustele, vaid inka jälle piima peale kaasa-
Pole ka usku kaotanud headusse. Sarnaselt inimesi on meil praegu
vaja. Suurem osa meie kaasmaalastest on pessimistid, kipuvad
hüdinema, ja neil peab taetama. Mul on see kergem teha, sest olen vana
ja vana inimese on nii kui ni kannatlik. Aga ma leian, et ei
tõki muutuda pessim., ei tõki mustalt nägema, tulevikku, selle läbi
suggereerime endale musta tuleviku. Meil peab olema lootus (mul
tõde igatahes on), siis saame elada ja tegutseda. Nii paljudki ma
mäletan on ka Sul iseloom, mis mitte maha ei kisa, vaid edasi,
aluse poole tõuseb. Sarnaselt on meil praegu vaja. See loote, paremu-
selle, ja kuigi süda mõnikord kipitab, mitte näidate teistele, criti neile.
Kes nõrgema iseloomuga. Objektivselt võib ja mõnikord reisekarruile
arutada, aga inka peab teda sarnasena võtma, et võiks veel hulleml olla ja et
kõige halaga järel tuleb siiski pöördum. Katsu meie noortele olla enami
sõnimeini vanemaks õeks. Siis tuleb neile ka kindlust püüde. Igatahes ma
maen Lily kirjast, et ta ta sinult kindlust saab. Kirjutasin Lily'le juba
kirja, et ta kas sai Teise kätte. Paari päeva eest sain kirja Helgalt.
See on esimene peale 1 kuud välismaalt. Mks vake sain neil päris tih-
Kas teil post ei käi enam korralikult? Helga kiri on olnud veel siiski
arimelt 2 nädalat. - Sa kirjutasid mulle, et Gerda pojaga ka Sausason. Kartas mi-
dagi ka vendladest. Kas vana tädi jäi kodumaale? Kas ta oli veel elus, kui ärs
tulite. Ka kirjutasin sulle juba kord, et mainitud siin on ainult Kulla oma
perega. - Kuidas teil ilmastik on? Kas vahemaalt sae? Meil on tänaseni
sügis karmis halb: pea iga päel sajab, pärisest pole juba augustist
saadik pea olemas. Siinult 3 nädalat juulis oli ilus. Kus halb ilma-
tik mõji ka tüfule. Loodame aga, et väin jälle paremaks tahab.
Tervita ps. Hakk peresõnnuga ja teisi kõne. Tähep aga nõvarti mitte
siis on kõik hea. Vastati oli ja inka lopp. Soovin siis teile kõik hea
nii palju kui te võite olla meie praeguse olukorra juures.
Geislingenis laegis ole üks minu noorepõlve sõpradest, proua Ellen (sinu sõbrist)
Eernoro. Ta kirjutas mulle kaardi, ma vastasin kahele, aga pole enam vastust
saanud. Siis ka, kas ta veel elab? Vastus ei ole.